

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ  
«ЛЬВІВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ  
ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ»**

**ПРОГРАМА  
підвищення кваліфікації педагогічних працівників  
(учителів початкових класів)**

**«ОНОВЛЕННЯ ДЕРЖАВНОГО СТАНДАРТУ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ:  
ОЧІКУВАННЯ, РЕАЛІЇ, ПЕРСПЕКТИВИ»**

Програма підвищення кваліфікації розглянута і рекомендована  
до затвердження на засіданні кафедри педагогіки  
(*протокол № 5 від 29.05.2026 р.*)

Завідувачка кафедри

Д. Д. Біда

Програма підвищення кваліфікації затверджена науково-методичною радою  
(*протокол № 4 від 04.06.2026 р.*)

Голова науково-методичної ради

П. К. Хобзей

**Розробники:** Комунальний заклад Львівської обласної ради «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» (Волощенко О.В., старший викладач кафедри педагогіки КЗ ЛОР «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти»; Козак О.П., старший викладач кафедри педагогіки КЗ ЛОР «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти»).

**Напрямок підвищення кваліфікації:** розвиток професійних компетентностей (знання навчального предмета, фахових методик, технологій).

**Термін дії програми:** з ..... 2026 до .....2031 року.

**Рецензенти:**

**Лоїк Галина**, завідувачка кафедри освітньої політики, кандидат педагогічних наук, доцент.

**Клебан Любов**, учитель початкових класів Ліцею №74 ім. Маріївки Підгірянки Львівської міської ради, учитель-методист.

## 1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

**Актуальність** розроблення навчальної програми для вчителів початкових класів полягає в необхідності підготовки вчителів до роботи за оновленим Державним стандартом початкової освіти в контексті вимог законодавства, зокрема Конституції України, законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту» та на виконання заходів державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа».

**Цільова група:** учителі початкових класів закладів загальної середньої освіти.

**Обсяг:** 30 годин (1 кредит ЄКТС).

**Форма підвищення кваліфікації:** інституційна (дистанційна)

**Мета підвищення кваліфікації:** професійний розвиток учителів початкових класів відповідно до державної політики в галузі освіти, удосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей учителів початкових класів, необхідних для організації навчання, виховання та розвитку учнів відповідно до Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа», схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р., та на основі Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26 грудня 2025 р.

### **Завдання підвищення кваліфікації:**

- забезпечити усвідомлення та поглиблення знань учителів початкових класів щодо основних ідей та принципів Концепції «Нова українська школа»;
- сформувати цілісне розуміння сутності компетентнісного і діяльнісного підходів до навчання, їх взаємозв'язку та ролі у формуванні ключових і предметної компетентностей учителів початкових класів;
- удосконалити професійні вміння проєктувати освітній процес з урахуванням освітніх потреб, можливостей, інтересів та індивідуальних освітніх траєкторій учнів;
- розвинути здатність реалізовувати принцип практичної зорієнтованості навчання на уроках через використання життєвих ситуацій, навчальних кейсів та дослідницької діяльності;
- підвищити професійну компетентність учителів у створенні та використанні компетентнісно орієнтованих завдань як інструменту реалізації ключових компетентностей.

## **Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться:**

**A2. Предметно-методичної**, через здатність моделювати зміст навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів; формувати та розвивати в учнів ключові компетентності та уміння, спільні для всіх компетентностей; здійснювати інтегроване навчання; добирати й використовувати сучасні та ефективні методики й технології навчання, виховання та розвитку учнів; розвивати в учнів критичне мислення; здійснювати оцінювання та моніторинг результатів навчання в учнів на засадах компетентнісного підходу; формувати ціннісні ставлення в учнів.

**B2. Емоційно-етичної**, через здатність усвідомлювати особисті відчуття почуття, емоції, потреби та емоційні стани інших учасників освітнього процесу, керувати власними емоційними станами, відстежувати власні відчуття, почуття, емоції і потреби, особисті стани, керувати емоційними станами й звертатися по допомогу (за потреби).

**Г3. Оцінювально-аналітичної**, через здатність здійснювати оцінювання результатів навчання здобувачів освіти, розвивати в здобувачів освіти вміння здійснювати самооцінювання і взаємооцінювання результатів навчання.

## **Очікувані результати підвищення кваліфікації**

За результатами навчання слухачі оволодіють знаннями та набудуть (вдосконалять) уміння, навички щодо:

- здатність моделювати зміст освіти відповідно до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти, визначених державним стандартом освіти;
- використовувати цифрові технології в освітньому процесі;
- планувати і здійснювати освітній процес з урахуванням вікових й індивідуальних особливостей здобувачів освіти;
- здатність здійснювати оцінювання результатів навчання здобувачів освіти.

## **Система та критерії оцінювання результатів підвищення кваліфікації:**

**Контроль та оцінювання** за знаннями слухачів проводиться послідовно й систематично: на практичних заняттях, під час індивідуального та фронтального опитування, виконання самостійної роботи. **Оцінювання вербальне.**

Курс зараховується за умови відвідування не менше **50%** аудиторних занять та **виконання** двох модульних контрольних робіт. **Максимальна**

**оцінка за виконання модульної контрольної роботи – 12 балів.** Завдання вважається виконаним, якщо за всіма критеріями учасник набирає 8 балів.

**Особливості реалізації програми:** дистанційна форма навчання, очно-дистанційна форма навчання, курс передбачає виконання двох модульних контрольних робіт.

**Документ про підвищення кваліфікації:** сертифікат видається відповідно до кількості прослуханих годин, за умови не менше 50% від загальної кількості.

**Вартість:** безоплатний характер надання освітньої послуги для слухачів курсів підвищення кваліфікації за регіональним замовленням місцевих органів управління освітою, платна форма навчання згідно з кошторисом для всіх інших категорій – 650 грн.

## 2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Зміст програми складається з 4-х модулів та 9-ти взаємопов'язаних тем.

У процесі навчання за Програмою слухачі виконують дві модульні контрольні роботи. Оцінювання здійснюється за 12-бальною шкалою.

Учасники, які відвідали не менше 50% занять та успішно виконали дві модульні контрольні роботи, отримують сертифікат відповідно до кількості прослуханих годин.

Кількість годин, що відводиться на засвоєння змісту Програми, складає: 30 год, з них: 6 год – лекційні заняття, 16 год – практична робота, 8 год – самостійна робота.

| Назва теми                                                                                                            | Кількість годин |                          |                       |                       |           |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|--------------------------|-----------------------|-----------------------|-----------|
|                                                                                                                       | Лекції          | Практич<br>ні<br>заняття | Самостій<br>на робота | Контроль<br>ні заходи | Усього    |
| <b>Модуль 1. Оновлення Державного стандарту початкової освіти: короткий коментар</b>                                  |                 |                          |                       |                       |           |
| Тема 1.1. Оновлений Державний стандарт початкової освіти: як його читати                                              | 2               | -                        | -                     | -                     | 2         |
| Тема 1.2. Оновлений Державний стандарт початкової освіти: як його використовувати на практиці                         | -               | 2                        | -                     | -                     | 2         |
| <b>Усього годин за модулем</b>                                                                                        | <b>2</b>        | <b>2</b>                 | <b>-</b>              | <b>-</b>              | <b>4</b>  |
| <b>Модуль 2. Організація освітнього процесу в початковій школі в умовах сьогодення</b>                                |                 |                          |                       |                       |           |
| Тема 2.1. Діяльнісний підхід як основа організації освітнього процесу в початковій школі                              | -               | 2                        | -                     | -                     | 2         |
| Тема 2.2. Реалізація діяльнісного підходу на уроках в початковій школі                                                | -               | 6                        | 4                     | -                     | 10        |
| <b>Усього годин за модулем</b>                                                                                        | <b>-</b>        | <b>8</b>                 | <b>4</b>              | <b>-</b>              | <b>12</b> |
| <b>Модуль 3. Навчальні втрати та розриви: як допомогти учням надолужити пропущене й успішно продовжувати навчання</b> |                 |                          |                       |                       |           |

|                                                                                                      |          |           |          |          |           |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|-----------|----------|----------|-----------|
| Тема 3.1. Освітні та навчальні втрати і навчальні розриви.                                           | 2        | -         | -        | -        | 2         |
| Тема 3.2. Етапи виявлення і подолання навчальних втрат учнів початкової школи.                       | -        | 2         | 2        | -        | 4         |
| <b>Усього годин за модулем</b>                                                                       | <b>2</b> | <b>2</b>  | <b>2</b> | <b>-</b> | <b>6</b>  |
| <b>Модуль 4. Психоемоційна підтримка вчителя та учня</b>                                             |          |           |          |          |           |
| Тема 4.1. Психологічні аспекти організації освітнього процесу в умовах воєнного/післявоєнного стану. | 2        | -         | --       | -        | 2         |
| Тема 4.2. Як вчити та навчатися в умовах воєнного/післявоєнного стану.                               | -        | 4         | 2        | -        | 6         |
| <b>Усього годин за модулем</b>                                                                       | <b>2</b> | <b>4</b>  | <b>2</b> | <b>-</b> | <b>8</b>  |
| <b>Разом годин за навчальною програмою</b>                                                           | <b>6</b> | <b>16</b> | <b>8</b> | <b>-</b> | <b>30</b> |

### **3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ**

#### **МОДУЛЬ 1. ОНОВЛЕННЯ ДЕРЖАВНОГО СТАНДАРТУ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ: КОРОТКИЙ КОМЕНТАР**

*(лекція, 2 години; практичне, 2 години)*

**Тема 1.1. Оновлений Державний стандарт початкової освіти: як його читати.**

Цілісний «триптих» шкільних освітніх стандартів. Порівняльний аналіз оновленого ДСПО - 2025 та ДСПО - 2018.

**Тема 1.2. Оновлений Державний стандарт початкової освіти: як його використовувати на практиці.**

Реалізація ключових компонентів ДСПО в освітньому процесі початкової школи.

Визначення змісту теми уроку на основі базових знань, задекларованих у ДСПО.

#### **МОДУЛЬ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ**

*(практичне, 8 години)*

**Тема 2.1. Діяльнісний підхід як основа організації освітнього процесу в початковій школі.**

Передумови успішного навчання молодшого школяра: безпека, емоційна підтримка, мотивуючі прийоми. Реалізація учителем права на академічну свободу.

Характеристики діяльнісного підходу. Роль учителя в освітньому процесі НУШ.

**Тема 2.2. Реалізація діяльнісного підходу на уроках в початковій школі.**

Ефективні практики діяльнісного навчання на уроках української мови. Ефективні практики діяльнісного навчання на уроках математики. Ефективні практики діяльнісного навчання на уроках ЯДС.

#### **МОДУЛЬ 3. НАВЧАЛЬНІ ВТРАТИ ТА РОЗРИВИ: ЯК ДОПОМОГТИ УЧНЯМ НАДОЛУЖИТИ ПРОПУЩЕНЕ Й УСПІШНО ПРОДОВЖУВАТИ НАВЧАННЯ**

*(лекція, 2 години; практичне, 2 години)*

**Тема 3.1. Освітні та навчальні втрати і навчальні розриви.**

Освітні та навчальні втрати і навчальні розриви: зміст та актуальність понять.

Стратегії подолання навчальних втрат.

### **Тема 3.2. Етапи виявлення і подолання навчальних втрат учнів початкової школи.**

Діагностування навчальних втрат молодшого школяра. Ефективні інструменти подолання навчальних втрат та їх реалізація через різні активності учнів.

Формувальне оцінювання як інструмент виявлення і подолання навчальних втрат.

## **МОДУЛЬ 4. ПСИХОЕМОЦІЙНА ПІДТРИМКА ВЧИТЕЛЯ ТА УЧНЯ**

*(лекція, 2 години; практичне, 4 години)*

### **Тема 4.1. Психологічні аспекти організації освітнього процесу в умовах воєнного/післявоєнного стану.**

Особливості пізнавальних процесів в умовах стресу. Стрес і когнітивні здібності дитини.

### **Тема 4.2. Як вчити та навчатися в умовах воєнного/післявоєнного стану.**

Формування відчуття безпеки в учнів під час освітнього процесу. Як потурбуватися про свою психологічну стійкість у стані стресу. Стратегії повернення у зону стійкості (стан благополуччя).

### 3.1. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ

#### Практичне завдання 1

- Ознайомтеся із компетентнісними завданнями з інтегрованого курсу “Я досліджую світ” для учнів 2 класу (*Група результатів ПРО 3 “Усвідомлення розмаїття природи, взаємозв’язків її об’єктів і явищ, значення природничих наук, техніки і технологій у житті людини, відповідальна поведінка в природі”*)
- Випишіть із Додатку 11 **Державного стандарту** природничої освітньої галузі конкретні результати, які реалізовані у компетентнісній роботі для учнів 2 класу.
- Презентуйте роботу.

#### Практичне завдання 2

- ✓ Уважно перегляньте відео фрагмент уроку.
- ✓ Під час перегляду зверніть увагу на: які ключові компетентності реалізовано; методи й форми роботи вчителя; реалізація діяльнісного підходу; активність та залучення учнів; способи мотивації дітей; організацію взаємодії в класі; використання навчальних матеріалів та ресурсів.
- ✓ Після перегляду проаналізуйте фрагмент уроку та дайте відповіді на запитання:
  - Що вдалося вчителю найкраще?
  - Які методи або прийоми були ефективними?
  - Як учні були залучені до роботи?
  - Що можна вдосконалити?
- ✓ Сформулюйте власні висновки та короткі рекомендації.
- ✓ Оформіть аналіз у довільній формі та презентуйте його.

### **3.2.ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ:**

1. Зміна ролі вчителя й учня в освітньому процесі Нової української школи.
2. Діяльнісний підхід як основа організації навчальної діяльності учнів на уроках в початковій школі.
3. Інструменти діагностики навчальних втрат: спостереження, короткі діагностичні роботи, усні опитування, компетентнісні завдання тощо.
4. Організація гнучкого та безпечного освітнього процесу.
5. Формувальне оцінювання як інструмент виявлення і подолання навчальних втрат.
6. Прийоми самооцінювання і взаємооцінювання учнів на уроках.

## СИСТЕМА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

**Контроль та оцінювання** за знаннями слухачів проводиться послідовно й систематично: на практичних заняттях, індивідуальне та фронтальне опитування, виконання самостійної роботи; на лекціях – експрес-контроль, що передбачає постановку конкретних питань з теми. **Оцінювання вербальне.**

На етапі завершення навчання за Програмою слухачі виконують **дві модульні контрольні роботи. Модульна контрольна робота №1** укладання чек-листа «Мої 5 умов для успішного навчання молодшого школяра». **Модульна контрольна робота №2** розписування мікрошляху до успіху: «Три кроки для підтримки дитини з навчальними втратами».

**Критерії оцінювання модульної контрольної роботи:**

| Критерій оцінювання            | Так             | Частково | Ні |
|--------------------------------|-----------------|----------|----|
|                                | Кількість балів |          |    |
| Відповідність змісту темі      | 2               | 1        | 0  |
| Кількість і повнота умови      | 2               | 1        | 0  |
| Обґрунтованість і змістовність | 3               | 2        | 0  |
| Практична спрямованість        | 2               | 1        | 0  |
| Логічність і структура         | 2               | 1        | 0  |
| Мовне оформлення               | 1               | 0        | 0  |

Максимальна оцінка – **12 балів**. Завдання вважається виконаним, якщо за всіма критеріями учасник набирає 8 балів.

Курс зараховується за умови **відвідування не менше 50%** аудиторних занять та **виконання** двох модульних контрольних робіт.

#### 4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

##### *Нормативно-правові документи*

1. Концепція Нової української школи. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>
2. Державний стандарт початкової освіти. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1810-2025-%D0%BF#Text>

##### *Основна література*

1. Нова українська школа: поради для вчителя/ за заг.ред. Н.М.Бібік. – Київ: Літера ЛТД, 2018. – 160с.
2. Перезавантаження НУШ: практичні орієнтири для вчительства початкової школи / автори: Р. Шиян, Ю. Романенко, В. Терещенко, О. Мірошникова, О. Коршунова, О.Романюк, С. Гарна, І. Ліпчевська, І. Забава, Б. Смаль. Київ, 2025, 116 с. Режим доступу: [https://drive.google.com/file/d/1jZLRcKSOWq\\_kXmCQSIzSu7YGGWWuGcqRa/edit?fbclid=IwY2xjawRe7k1leHRuA2FlbQIxMABicmlkETExU2k4d0habTJ6Y2k0R2Vuc3J0YwZhchBfaWQQMjIyMDM5MTc4ODIwMDg5MgABHnx6qePei8gb7VzAnDMDzlnuDfCO4-LcwLQhFBIdeDuiVafSmkMzIx-rTOni\\_aem\\_XBBF2dachO3QiQ2sZFcuA](https://drive.google.com/file/d/1jZLRcKSOWq_kXmCQSIzSu7YGGWWuGcqRa/edit?fbclid=IwY2xjawRe7k1leHRuA2FlbQIxMABicmlkETExU2k4d0habTJ6Y2k0R2Vuc3J0YwZhchBfaWQQMjIyMDM5MTc4ODIwMDg5MgABHnx6qePei8gb7VzAnDMDzlnuDfCO4-LcwLQhFBIdeDuiVafSmkMzIx-rTOni_aem_XBBF2dachO3QiQ2sZFcuA)
3. Я досліджую світ : підруч. для 1 кл. закл. заг. сер. освіти (у 2-х ч.). Ч. 1 / О. В. Волощенко, О. П. Козак, Г. С. Остапенко. - Київ : Світич, 2023 - 128 с. : іл.
4. Я досліджую світ : підруч. для 1 кл. закл. заг. сер. освіти (у 2-х ч.). Ч. 2 / О. В. Волощенко, О. П. Козак, Г. С. Остапенко. - Київ : Світич, 2023 - 128 с. : іл.
5. Я досліджую світ : підруч. для 2 кл. закл. заг. сер. освіти (у 2-х ч.). Ч. 1 / О. В. Волощенко, О. П. Козак, Г. С. Остапенко. - Київ : Світич, 2024 - 128 с. : іл.
6. Я досліджую світ : підруч. для 2 кл. закл. заг. сер. освіти (у 2-х ч.). Ч. 2 / О. В. Волощенко, О. П. Козак, Г. С. Остапенко. - Київ : Світич, 2024 - 128 с. : іл.

##### *Додаткова література*

1. Рекомендація 2006/962/ЄС Європейського Парламенту та Ради (ЄС) «Про основні компетенції для навчання протягом усього життя». Режим доступу: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994\\_975#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_975#Text)